

KDO BO POSTAL LASTNIK?

Potem ko so bile julija letos ustanovljene investicijske družbe in so te nato pričele z intenzivno propagandno akcijo za zbiranje lastninskih certifikatov, je tudi med zaposlenimi in upokojenci našega podjetja vse več vprašanj, ali bo mogoče certifikate zamenjati v delnice podjetja in kdaj.

Če lahko po vseh aktivnostih, ki smo jih speljali v prvi polovici leta skoraj z gotovostjo trdimo, da bomo premožnik lahko lastnili tudi zaposleni v njem, pa je v tem trenutku precej težje napovedati, kdaj se bo to zgodilo.

Rudnik lignita Velenje je podjetje posebnega družbenega pomena. To pomeni, da zanj veljajo poleg Zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij še drugi predpisi, o možnih postopkih lastninjenja pa odloča država.

V prvem polletju letos smo z vlado Republike Slovenije usklajevali, koliko je v Rudniku lignita Velenje infrastrukturnih objektov in kolikšen je delež države v premoženju podjetja. Ministrstvo za gospodarske dejavnosti je septembra izdalo odločbo o ocenitvi vrednosti deleža družbenega kapitala v RLV. V njej je zapisano, da je družbeni kapital, ki je osnova za delitev kapitala po izločitvi infrastrukturnih objektov, vreden nekaj več kot 12 milijard SIT in da je na osnovi Zakona o gospodarskih javnih službah država lastnica 75,8 odstotkov tega kapitala.

Delež kapitala, ki ga lahko v RLV lastnim po Zakonu o lastninskem preoblikovanju podjetij, je torej 24,2 odstotka ali nekaj manj kot 3 milijarde SIT.

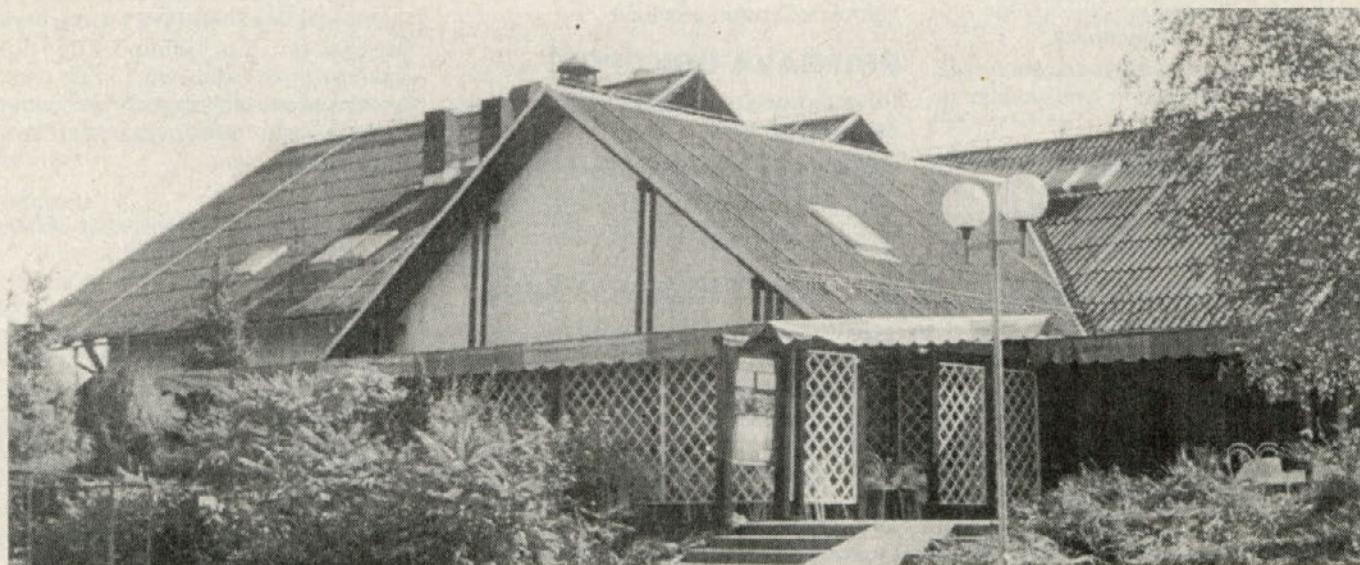
Odločba ministrstva je osnova za pripravo programa lastninskega preoblikovanja podjetja. Komisija, ki je v RLV zadolžena za pripravo tega programa, je na svoji

zadnji seji ugotovila, da kljub prejeti odločbi ostaja še nekaj odprtih vprašanj:

- vlada še vedno ni odgovorila na našo zahtevo, da nam omogoči izločiti del premoženja (hčere Gost, Mizarstvo in Habit), in ustanoviti samostojna podjetja,
- v podjetju se bomo morali odločiti, ali bomo pripravili program lastninjenja za del družbenega kapitala, ki ga je mogoče lastniti, in na ta način omogočili lastništvo v podjetju tudi pokojninskemu, odškodninskemu in razvojnemu skladu Republike Slovenije, ali pa bomo delnice za zaposlene zagotovili v okviru Zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij v lasti države,
- ali bo mogoče program lastninjenja sprejeti preden bosta sprejeta Zakon o oskrbi z energijo in Zakon o privatizaciji pravnih oseb in premoženja v lasti Republike Slovenije. Oba zakona sta še v začetni fazi sprejemanja.

In kako torej ob teh odprtih dilemah odgovoriti na vprašanje, ki smo ga zapisali v naslovu? Po končanem lastninskem preoblikovanju bo v lasti države ali njenih skladov v vsakem primeru več kot 90 odstotkov delnic podjetja. Ali bomo v enem delu postali lastniki premožnika tudi zaposleni v njem in bivši zaposleni, je odvisno predvsem od nas samih, od naše odločitve, da počakamo na možnost zamenjave certifikatov za delnice našega podjetja.

Janko Lukner

PROIZVODNJA

KAKO URESNIČITI PROIZVODNI NAČRT ZA LETO 1994?

Proizvodni načrt RLV je za leto 1994 najprej predvideval proizvodnjo 4 milijone ton premoga s povprečno kurilno vrednostjo 9,8 GJ/t. Tolikšno proizvodnjo naj bi dosegli v 248 delovnih dneh. Že v juniju je bilo treba napraviti popravek letnega delovnega načrta in zmanjšati proizvodnjo na 3,7 milijona ton.

Osnovni razlog za spremembo delovnega načrta je bilo prilagajanje proizvodnji električne energije v TEŠ, ki je bila v tem času zelo nizka zaradi obsežnih del pri vgrajevanju odžvepljevalnih naprav. Drugi razlog za zmanjšanje proizvodnje pa je bil popoln zastoj pri oddaji premoga v široko potrošnjo.

Kljub temu, da smo v prvih šestih mesecih zmanjšali število delovnih dni za 11 (s kolektivnimi dopusti in plačilom 80-odstotnih dnin), smo polletje zaključili s proizvodnjo 2 milijona ton. Z večjo proizvodnjo v tem času bi se pojavile težave s prevelikimi količinami premoga na deponiji, to pa bi bil

predčasno pripravo novih odkopov. Vendar ta ukrep še ne bo zadoščal, da bi delovni načrt izpolnili. Zato bomo morali vključiti tudi dodatne delovne dni. Koliko dodatnih delovnih dni bo treba vključiti, je v tem trenutku težko napovedati. Zato je sedaj izdelan predlog delovnih dni do konca novembra, ki vključuje v redno obratovanje vse sobote, razen sobote, 22. oktobra. Kot redni delovni dan je vključen tudi petek, 25. novembra, ki je bil v osnovnem delovnem koledarju prikazan kot kolektivni dopust. S tem bomo pridobili šest dodatnih delovnih dni.

Pričakujemo, da bi tako že v novembru

pričakujemo visoko proizvodnjo. Odkop bo pričel z obratovanjem 25. oktobra.

V jami Preloge pripravljamo v severnem krilu odkop A na etaži kota -60. Odkop bo pričel z obratovanjem 14. novembra.

V jami Škale smo pravkar pričeli z obratovanjem na odkopu B6/b. Na tem odkopu ne pričakujemo velike proizvodnje, ker je namenjen razvojnim poskusom za zapolnjevanje za odkopom. Obratoval bo samo od 30 do 40 dni.

Na etaži kota +75 sredina pa ponovno pripravljamo odkop, ki smo ga morali zaradi hudih težav prisilno demontirati. Odkop bo pričel z obratovanjem 3. novembra.

	ŠTEV. DEL. DNI	PROIZVODNJA			ODDAJA PREMOGA		
		SKUPAJ	NA DAN	TEŠ	OSTALO	SKUPAJ	
DOSEŽENO DO 15. 10.	185	2.794.600	15.106	2.640.227	160.910	2.801.137	
NAČRT DO KONCA LETA	50 (60)*	905.400	18.108 (15.090)*	839.773	59.090	898.863	
LETNI NAČRT	235 (245)*	3.700.000	15.745 (15.102)*	3.480.000	220.000	3.700.000	

* z dodatnimi delovnimi dnevi

slab položaj za pogajanja vodstva podjetja s potrošniki premoga in z vlado.

Doseženi rezultati v prvem polletju so bili dobro izhodišče za izpolnitev letnega načrta za izkop 3,7 milijona ton premoga. Proizvodne naloge smo nemoteno izpolnjevali do avgusta, ko so se pričele nepričakovane težave, najprej v jami Pesje in nato še v jami Škale. Izpad proizvodnje je bil na odkopu kota +75 sredina v jami Škale (premontaža odkopne opreme). Tako smo v avgustu, septembru in oktobru na teh odkopih nakopali 200.000 ton premoga manj, kot smo načrtovali.

Ne glede na opisane težave še vedno velja, da moramo načrtovano proizvodnjo do konca leta doseči.

DELOVNI KOLEDAR

Zaradi tega smo že v avgustu pričeli s povečano aktivnostjo za čim hitrejšo oz.

nadoknadili več kot polovico izpada proizvodnje. Za delovne dni v decembru se bomo dogovorili kasneje, odvisno od doseganja delovnega načrta. Možni delovni dnevi v decembru pa so: prve tri sobote (24. december bo prosta sobota) in delovni dnevi v zadnjem tednu decembra.

V dodatnih delovnih dneh bodo morali biti prisotni na delu samo tisti delavci, ki so nujno potrebni za izvajanje tehnološkega ciklusa pri odkopavanju premoga in, seveda, vsi tisti delavci, ki so odgovorni za varnost v jamskih prostorih.

PRIPRAVA ODKOPOV

Pri pripravi odkopov ravno sedaj potekajo največje aktivnosti!

V jami Pesje pripravljamo odkop B na etaži kota +25. To bo odkop s popolnoma novo opremo in v takšnem področju, da lahko

V tabeli so prikazani doseženi rezultati do 15. oktobra in delovni načrt do konca leta. Vidimo lahko, da bi z osnovnim načrtom delovnih dni za izpolnitev proizvodnega načrta potrebovali povprečni izkop premoga kar 18.000 ton na dan, z vključevanjem dodatnih delovnih dni pa je velikost povprečnega dnevnega izkopa premoga veliko bolj realna - 15.000 ton.

Iz vsega povedanega je jasno, da nas čaka do konca leta za izpolnitev letnega proizvodnega načrta še veliko dela.

Seveda pri tem upamo, da bomo uspešnejši, kot načrtujemo, in da nam za končnim ciljem - odkopom 3,7 milijonov ton premoga v letu 1994 - ne bo treba hiteti do zadnjega dne v letu.

Marjan Hudej,
glavni inženir proizvodnje

POVZETEK PROIZVODNJE - SEPTEMBER 1994

OBRAT	PROIZVODNJA			POVPREČKI		ODSTOTEK		DOSEŽEN POVPREČEK
	osnovni načrt	mesečni načrt	doseženo	osnovni načrt	mesečni načrt	na osnovni načrt	na mesečni načrt	
PRELOGE	85.000	73.500	97.850	12.850	24.350	115,12	133,13	4.660
PESJE	109.000	88.200	101.970	- 7.030	13.770	93,55	115,61	4.856
ŠKALE	50.000	71.400	19.850	- 30.150	- 51.550	39,70	27,80	945
PRIPRAVE	18.400	18.900	11.730	- 6.670	- 7.170	63,75	62,06	559
RLV	262.400	252.000	231.400	- 31.000	- 20.600	88,19	91,83	11.019

PROJEKTNA ŠOLA

PROJEKTNA ŠOLA RLV 1994

V sodobnem času je uporaba metod projektnega vodenja zelo primeren način za racionalizacijo poslovanja. Posebej se to odraža v podjetjih, ki so sicer funkcionalno organizirana, kot je tudi Rudnik lignita Velenje. Projektni način vodenja namreč omogoča, da se v določenem trenutku za reševanje pomembnih nalog aktivirajo vsi razpoložljivi viri - kadri in oprema ter vsa znanja, s katerimi o določeni problematiki razpolaga organizacija.

V septembru je v RLV z delom začela še ena projektna šola. O njej je dr. Milan Medved, vodja sektorja za raziskave in razvoj, povedal: "V tako velikih organizacijah, kot je RLV, je poseben problem organiziranje dela pri različnih projektih zaradi prepletenosti problematike in zaradi sodelovanja večih strok pri različnih projektih. Pozitivne izkušnje izvedbe šole za projektno vodenje v letu 1993 in spoznanje, da

tako kot lani, tudi letos izvedli v sodelovanju s Project Management Inštitutom iz Maribora in vodjo projektne šole prof. dr. Antonom Haucem."

In kaj pravi o šoli Aca Poles, dipl. pedagoginja, ki opravlja koordinacijske in organizacijske naloge?

"Projektna šola je zastavljena tako, da tečeta vzporedno izobraževanje in delo pri konkretnih projektih. Teoretični del pro-

delajo vsak pri svojem projektu. Te izdelke pošljemo dr. Haucu in o njih razpravljamo na naslednjem srečanju. Teami sodelujejo z vodstvom podjetja, saj ima vsak projekt poslovodnega nosilca, ter s pomočnikom tehničnega direktorja za raziskave in razvoj dr. Milanom Medvedom. On je tudi vodja projekta Projektna šola.

Delo je zelo dinamično, saj gre za 12 projektov, zelo različnih po vsebini. Naj jih naštejemo: Premogov prah na odkopih, Uporaba gipsa v tehnologijah RLV, Transport sipkih materialov s kesoni v jame RLV, Tehnologija sidranja, Racionalizacija porabe energije v RLV, Kakovost v podjetju RLV, Ekonomika projektov, Posodobitev odkopnih in smernih transporterjev, TRC Jezero, Prilagoditev organizacije podjetja tehnološkemu razvoju, Dolgoročni kadrovski plan in prestrukturiranje kadrov ter Definiranje nivojskih poslovnih informacij za podporo odločanju.

Imamo torej projekte z različnih področij. Menimo, da ta širina področij pomeni novo kvaliteto, saj gre za strateško pomembne projekte za podjetje kot celoto.

V projektno šolo je vključenih 28 sodelavcev, iz vsakega projektnega tima dva ali trije člani.

Poleg tega, da bodo nastali zagonski elaborati, da bodo udeleženci pridobili veliko novih znanj, ocenjujem za zelo pozitivno tudi to, da spoznavajo problematiko še z drugih področij, ne le ozko svojega. Gotovo bomo izpeljali še več vzporednih aktivnosti, za katere bomo sproti začutili potrebo. Ena takih je izobraževanje o bazah podatkov. Širšo predstavitev iskanja in pridobivanja informacij ter podatkov prek računalnika z demonstracijo bo za udeležence v teh dneh pripravil naš sodelavec Slavko Hostnik."

Sodelovanje v projektni šoli je delovno.

se je za projektni način dela treba usposobiti, so pripeljale do organizacije projektne šole tudi letos.

Za razliko od lanske vodilne teme projektne šole "tehnološki projekt odkopavanja severozahodnega predela" smo se letos odločili, da poskušamo z več različnimi projekti zajeti celotno problematiko rudarjenja. Odločili smo se za 12 projektov. To nikakor ne pomeni, da so samo ti izbrani projekti pomembni v življenju RLV, vendar smo se zaradi omejenega števila udeležencev projektne šole morali odločiti za tak izbor. Seveda bomo drugo problematiko poskušali reševati z organizacijo projektne šole tudi v prihodnje. Projektne šole bomo,

grama zajema 11 celodnevni izobraževalni dni, od katerih smo jih doslej realizirali pet. Pri izvedbi programa bo sodelovalo šest profesorjev, strokovnjakov s Project Management Inštituta, pri temi "Teamsko delo" pa je sodeloval tudi naš psiholog Janko Mijoč.

Cilj projektne šole je usposobiti udeležence za vodenje projektov in za projektno delo, za uporabo računalniškega programskega orodja pri vodenju projektov in za pripravo zagona projektov v obliki zagonskega elaborata. Te zagonske elaborate že gradimo, saj imajo udeleženci po zaključenem ciklusu znanj povsem konkretne naloge. Po dogovorjenih dispozicijah teami

**Obstajajo tri vrste podjetij (in ljudi):
tista, ki premikajo zadeve,
tista, ki gledajo, kaj se dogaja
in tista, ki se čudijo, kaj se je zgodilo!**

Vse je možno in dosegljivo, če le dobite skupaj prave ljudi, ki delajo za uresničitev enotnega cilja.
(R. Stempel)

Tisti, ki pravi, da ni važno ali zgubiš ali dobiš, ampak da le sodeluješ, je vnaprejšnji porazenec...
(M. Navratilova)

PROJEKTNA ŠOLA

Projektno šolo RLV 1994 vodi dr. Anton Hauc (na sliki), predstojnik Project Management Inštituta in redni profesor na Ekonomsko-poslovni fakulteti Univerze v Mariboru. O šoli je povedal!

Rudar: Projektna šola, ki jo vodite to jesen, je že vaše drugo tovrstno srečanje z našimi delavci. Vsebinsko se lanska in letošnja šola razlikujeta. Lahko naredite primerjavo med njima?

Hauc: "V lanske šoli smo obdelovali strateški projekt OSP. Pri tem je sodelovala večja, ozko usmerjena ekipa, ukvarjali pa smo se z zagonom takšnega velikega projekta. Izvajanje določenih tem, delavnice in celotna organizacija je bila podrejena doseganju tega cilja. Morda je prav projekt OSP pripeljal do odločitve, da na podoben način obravnavate tudi druge projekte.

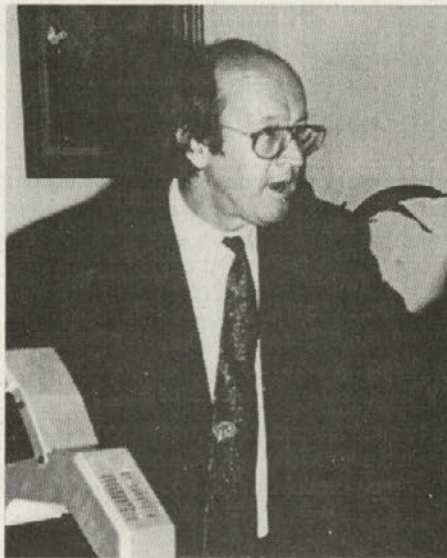
Tokratna ekipa je bolj heterogena, predavanja in način dela pa so prilagojena vsebini projektov. Udeleženci so predvideni vodje projektov in njihovi strokovni sodelavci. Ta projektna šola se razlikuje od lanske še v eni stvari; lani je bil projekt postavljen, letos pa je bil v podjetju narejen kvaliteten preskok. Popis projektov je potrdilo vodstvo podjetja, kar daje vsemu večjo težo in pomen. To se odraža tudi v pristopu udeležencev do dela in v sprotnem sodelovanju vodstva pri spremljanju projektne šole."

Rudar: Projektna šola pomeni hkrati izobraževanje in delo, ali po angleško "learning by doing". Vaše izkušnje na tem področju so zelo bogate. Kako ocenjujete odziv udeležencev te projektne šole na tak način dela?

Hauc: "Ta princip mi dopolnjujemo še z eno besedo - doma. Torej "learning by doing at home". Delo poteka dobro, dosedaj so še vsi udeleženci v roku oddajali svoje "naloge" in ker smo dogovorjeni, da morajo biti še letos izdelani vsi zagonski elaborati, opažam pri udeležencih veliko zagnanost. V svetu model projektne šole poznajo že dolgo, na našem Project Management Inštitutu pa smo ga izpopolnili in aplicirali v naše razmere. Izobraževanje, ki ne da konkretnih rezultatov v firmi, je drago. Zato je ciljno izobraževanje veliko bolj smiselno. Naj omenim še eno zanimivost: zadnje čase opažamo, da vse več podjetnikov, vodstev podjetij in tudi udeležencev samih prosi, da bi bila ta predavanja in šole ob sobotah in nedeljah. Med tednom namreč delajo in nimajo časa. Njihove želje so seveda razumljive, vendar mi, izvajalci, vse to težko zmoremo."

Rudar: V Sloveniji teče več projektnih šol in veliko jih vodi vaš Inštitut. Kako so uspešne?

Hauc: "Naš Inštitut vodi le toliko šol, kolikor jih časovno zmore. To pove veliko. Povpraševanje je namreč ogromno.

Vodimo projekte od vladnih navzdol, po podjetjih, občinah. Zdaj smo končali prvo fazo projekta revitalizacije slovenskih občin, in sicer petih: Mežica, Ormož, Ptuj, Idrija - Cerkljansko in Ribnica na Dolenjskem. Naredili smo revit kataloge, evidentirali okoli 250 projektov in okoli 400 podjetij in drugih subjektov z njihovo ponudbo in povpraševanjem. To smo razposlali po Nemčiji s pomočjo bavarskega ministrstva za gospodarstvo in promet in generalnega konzula ter pri nas s pomočjo našega ministrstva in že se vzpostavljajo poslovni stiki, pogovori, prihajajo ponudbe. Zaradi volitev in oblikovanja novih občin je ta projekt zdaj malo zastal, toda dejstvo je, da ne glede na število občin problemi v določenih regijah obstajajo. Pogovarjamo se, da bi zagnali dva nova projekta za občino Velenje in Črnomelj."

Rudar: Ta projektna šola je vaš drugi delovni stik z Rudnikom lignita Velenje. Spoznali ste ljudi, vodstvo, podjetje. Kako nas ocenjujete?

Hauc: "Ta zadnji pristop vodstva k reševanju problemov ocenjujem za dobrega. Ne zgodi se nam pogosto, da se vodstvo poglobi v pripravo seznama projektov. Je pa to zelo pomembno, ker so to konkretne naloge, ki naj bi jih v podjetju izvedli.

RLV je velik poslovni sistem. Pri tem so logični in pričakovani razvojni problemi. Poleg tega je vaša proizvodnja takšna, da niso možne odločitve po tržnih in managerskih načelih. Nujno boste morali razviti nove programe, ki bodo dali nova delovna mesta in strategijo razvoja regije. V tem so pred vodstvom RLV poteze in projekti življenjskega pomena.

Ob koncu naj še pohvalim organizacijo projektne šole z vaše strani. Vse poteka dobro, nemoteno in to so pogoji za uspešno delo."

Diana Janežič

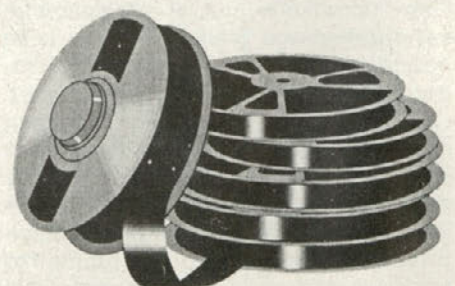
UREJEN FILMSKI ARHIV RLV

Sredi septembra smo člani kino-video kluba PAKA FILM dokončali obsežno delo, saj smo uredili celoten filmski in video arhiv RLV. Zbrali smo vse dosegljive filme in video posnetke o našem premogovniku, jih pregledali, očistili in presneli na video trak. Filmi so urejeni po letih in obsegajo kar 25 naslovov. Med najzanimivejšimi so: najstarejši filmski zapis iz leta 1958 VELENJE - MESTO NAD LIGNITOM, ZADNJI DIM IZ VELENJSKE TERMoeLEKTRARNE, RUŠENJE ŠOŠTANJSKE CERKVE, IZGRADNJA NADKOPA V PESJU iz leta 1971, DRUŽMIRJE V LETIH 1978, 1979 in 1986. Filmi prikazujejo tudi nova podporja, delo jamske reševalne čete, precej pa je novejših do zadnjega, ki ga verjetno vsi poznate - PREMOG JE LUC.

Filmi so kopirani na petindvajset VHS video kaset in v skupnem času zajemajo več kot štiri ure slikovnega gradiva. Zbirka je v prvi vrsti namenjena arhivu in študijskemu delu, zanimiva pa je tudi za prikazovanje ob rudniških obletnicah. Na posnetkih je namreč veliko upokojenih rudarjev in seveda še veliko aktivnih. Posebej zanimivi so posnetki danes že porušeni objektov RLV, rudarskih škod, Družmirja in drugih posegov v okolje.

Kljub temu delu pa smo prepričani, da vsega gradiva, ki je bilo posneto o velenjskem premogovniku, le še nismo pregledali in uredili. Zato prosimo vse člane delovnega kolektiva RLV, ki imajo doma stare filmske ali video posnetke premogovnika, Velenja, Šoštanja ali okolice, udarniškega dela v Šaleški dolini in podobnega, da nam to gradivo posodijo za kopiranje. Takoj po kopiranju jim bomo original vrnili nepoškodovan. Posnetki so lahko črno beli ali barvni, na filmskem traku tipa normal 8 (2x8), super 8 ali 16 mm in vseh video sistemov.

/BS/

IZ TUJINE

PREMOGOVNIŠTVO V VOJNIH RAZMERAH

Julija letos je izšla posebna številka revije Manager - Manager Plus. V njej je prikazan gospodarski položaj Bosne in Hercegovine v vojni ter predstavljene možnosti pomoči Slovenije tej državi. Skozi pogovore s slovenskimi in bosanskimi poslovneži pa je razbrati tudi pripravljenost enih in drugih za sodelovanje. Med članki z različnih področij povzemamo članek o premogovnikih z naslovom "Neizprosen boj s pomanjkanjem in za izpolnjevanje čedalje več zahtev", ki ga je zapisal Salih Brkić.

Od letošnjega 15. februarja na podlagi odločbe ministrstva za gospodarstvo BiH trije veliki rudniki tuzlanskega bazena - rudnik lignita Kreka, rudnik Banovići in rudnik Đurđevik - poslujejo skupaj kot družbeno podjetje Premogovniki Tuzla.

V vojni časih je njihova najpomembnejša naloga zagotoviti zadostne količine premoga za potrebe tistih blokov Termoelektrarne Tuzla, ki trenutno delujejo, hkrati pa usposobiti zmogljivosti, da bi lahko zagotovili zadostne količine premoga še za druge bloke. Vojne razmere, pomanjkanje potrebnega reprodukcijskega materiala, energije in opreme v precejšnji meri ovirajo večje izkoriščanje TE, pa tudi premogovniških zmogljivosti.

Trenutno dela v Premogovnikih Tuzla približno 3600 delavcev. Za potrebe tuzlanske TE morajo vsak dan nakopati okoli 3000 ton premoga, od julija dalje pa naj bi ga 5000 ton na dan. Proizvodnja premoga je precej omejena zaradi pomanjkanja nafte in naftnih derivatov, razstreliva in vžigalnikov, jeklenih opornikov in jamskega lesa.

Težave so tudi z zagotavljanjem prehrane za rudarje in njihove družine. Pri tem pričakujejo pomoč državnih organov, prejšnjih poslovnih partnerjev, mednarodnih organizacij in humanitarno pomoč.

Nekaj pomoči so že dobili od agencije ODA in Mednarodne organizacije za pomoč Muslimanom, ki sta priskrbeli 200 ton nafte, nadomestne dele in 3 milijone DEM pomoči. Najslabše je stanje v jamah rudnika Kreka in bo potrebna temeljita sanacija, kompletiranje opreme in nadomestnih delov.

Med vojnimi meseci so se začeli v jami oksidacijski procesi. Izbruhnilo je več jamskih požarov. Zaradi prometnih blokad do premogovnikov ni mogoče pripeljati potrebnega reprodukcijskega materiala in goriv. Vojna pa je hudo prizadela tudi prodajo premoga na širših območjih. Prej so precejšnje količine premoga prodajali v Sloveniji in na Hrvaškem. Leta 1989 so ga v Slovenijo poslali 167.561 ton in še leta

1991, ko se je že začela vojna, še 21.599 ton.

Vendar pa so prav v vojni mesecih Krekinci dosegli veliko zmago - izpolnili so vse proizvodne obveznosti do TE Tuzla in pred popolnim sesutjem rešili celotno podzidje iz jame Mramor. Opremo, vredno 9 milijonov DEM, so spravili iz jame, obnovili in jo bo mogoče spet uporabljati.

Po njihovih izračunih bi rudnik Kreka potreboval 10.000 delavcev, ki bi lahko izkopal največ 20.000 ton premoga na dan. Od celotne dnevne proizvodnje vseh rudnikov bi 12-15.000 ton namenili za TE Tuzla, drugo pa trgu. Neznansko veliko bi dnevnim kopom rudnikov Banovići pomenile naprave za drobljenje premoga, ki so še v Nemčiji in so že plačane.

Od sedanjih petih jam naj bi delovali dve ali največ tri. Druge bodo najverjetneje konzervirali in počakali na boljše čase. Pomembna naloga Premogovnikov Tuzla je, da skupaj s TE Tuzla ustvarijo razmere, v katerih bodo čim prej začeli delovati bloki elektrarne z močjo 215 megavatov, kasneje pa tudi vsi drugi.

Za vsa dela bodo v slabem letu potrebovali okoli 35 milijonov DEM, o vojni škodi pa sploh ne govorijo. Brez pomoči in donacij tujih držav in človekoljubnih organizacij ne bodo zmogli odplačevati niti anuitet za posojila, ki so jih porabili v letih pred vojno.

/dj/

V Rudniku lignita Velenje smo vladi Republike Slovenije že pred časom poslali dopis, v katerem smo ponudili pomoč premogovnikom v BiH. Priložili smo seznam opreme in drugega materiala, ki ga lahko nudimo, ter ponudili tudi znanje. Nekaj opreme pa smo pred tem že poslali v BiH. Slovenska vlada se je z našim dopisom seznanila in odgovorila, da se bo v primeru konkretnih zahtev obrnila na naš premogovnik.

KONFERENCA O RUDARSKI EKONOMIKI

V začetku oktobra je v najjužnejšem mestu na Poljskem v Zakopanah, ki je oddaljeno od nas okoli 850 km in je znano tudi kot veliko zimsko turistično središče, potekala tridnevna konferenca o problemih in aktualnostih v rudarski ekonomiki.

Tema konference je bila posebej usmerjena v premogovništvo in doseganje rentabilnosti pri odkopavanju različnih vrst premogov. Poljska je med državami z največjo proizvodnjo premoga v Evropi, saj samo rjavega premoga nakoplje več kot 12 milijonov ton na leto, poljsko premogovništvo pa tarejo podobni problemi kot slovenskega.

Konferenca je imela mednarodni značaj, saj so se je udeležili predstavniki Nemčije, Avstrije, Madžarske, Slovaške, Češke in RLV iz Slovenije. Mi smo predstavili članek o problemih vrednotenja rudarskih projektov in ugotavljanju faktorja gospodarnosti pri odkopavanju debelih lignitnih slojev ter se tako med prvimi iz Slovenije vključili v mednarodne ekonomske tokove v rudarstvu.

Za Poljake je bila še posebej zanimiva njihova aktualna tema o privatizaciji rudnikov, ki so ji posvetili precej časa uradnih in neuradnih razprav.

In še za konec: Poljska se hitro približuje evropskim tokovom, tako gospodarskim, trgovskim in v življenjskem standardu, saj cene njihovih izdelkov in tudi kvaliteta že dosegajo nivo naših.

BS

Glasilu Rudar izdaja Rudnik lignita Velenje - Ureja redakcijski odbor - Diana Janežič (odgovorna urednica), Ivo Avberšek-Hans (tehnično urejanje), Božena Steiner, Aca Poles, mag. Boris Salobir - Naslov uredništva RLV, Partizanska 78, 63320 Velenje, telefon 853-312, interno 18-15 - Naklada 4000 izvodov - Tiska Tiskarna Bizjak Velenje.

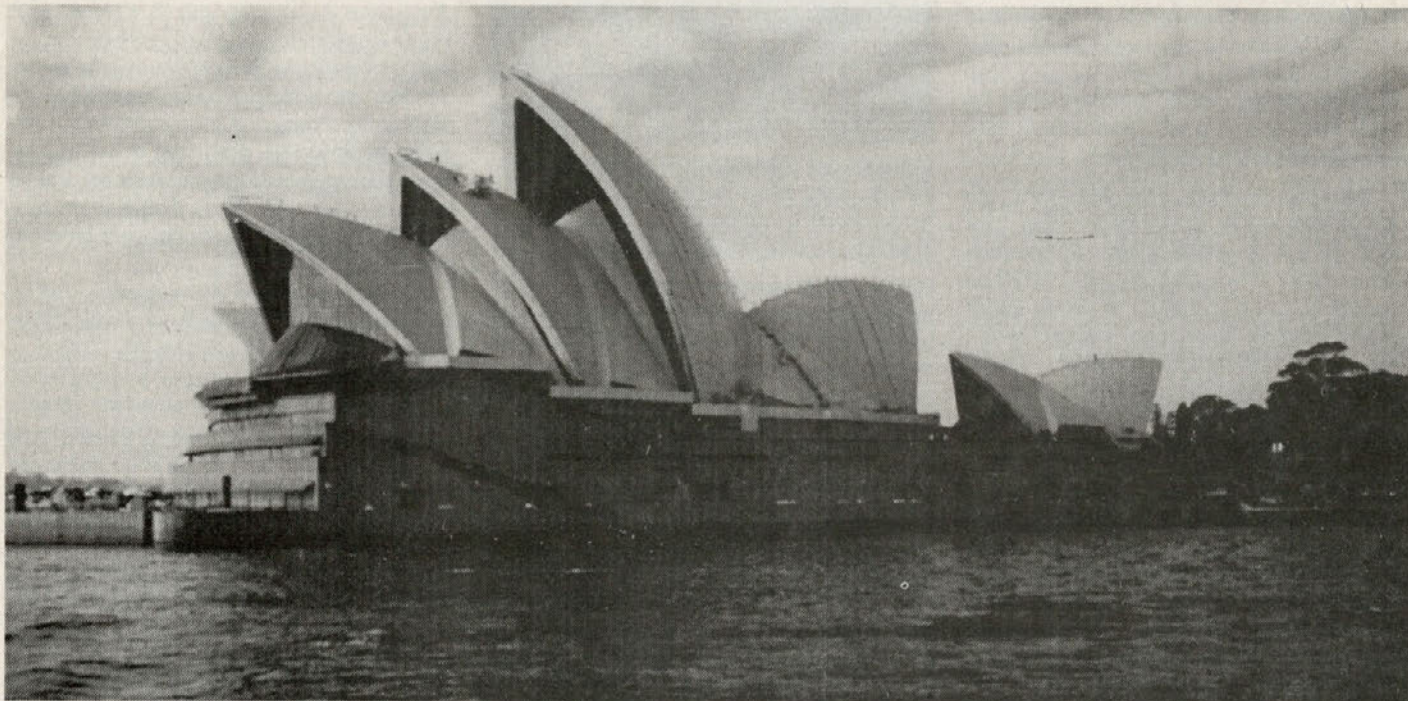
Po mnenju Ministrstva za informiranje z dne 14. 2. 1992, št. 23/67-92, se glasilu Rudar šteje za izdelek iz tar. št. 3, tč. 13 Tarife prometnega davka.

IZ TUJINE

S službene poti po Avstraliji

KAKŠNA JE CENA AVSTRALSKEGA PREMOGA?

Zelo zadovoljen sem bil, ko so mi avstralski kolegi v premogovniku Baal Bone prijazno dali na razpolago podatke o kvaliteti avstralskih premogov, o količinah in ceni premoga, ki ga izvažajo, in tudi o lastni proizvodni ceni. Podatki, ki jih bom navajal v nadaljevanju, predstavljajo premoge iz države New South Wales, kjer so v letu 1992 in v prvih šestih mesecih leta 1993 prodali doma in v različne dele sveta 82,7 milijonov ton premoga. Za primerjavo naj povem, da v celotni Avstraliji na leto proizvedejo nekaj manj kot 200 milijonov ton črnega premoga.

Poleg kengurjev in koal najpogosteje fotografiran motiv Avstralije - operna hiša v Sydneyu. (foto F.Ž.)

Kvaliteta premoga v premogovniku Baal Bone
 vlaga 8%,
 pepel 12,9%,
 volatilni delci 28,7%,
 trdni gorljivi delci 49,4%,
 toplotna vrednost 24.000 kJ/kg,
 žveplo 0,56%, organsko žveplo 0,54%.

Iz premogovnika Baal Bone izvažajo ves nakopani premog na Japonsko. Na ladjo ga nalagajo v pristanišču Kembla, ki se nahaja okoli 90 km južno od Sydneya.

V letih 1992-93 so iz države New South Wales izvozili 65,1% vsega proizvedenega premoga, 23,3% so ga porabili v domačih termoelektrarnah in 11,6% v drugi industriji.

Premog so odkopavali v 47 premogovnikih in na 20 površinskih kopih.

Cene izvoznih premogov

Premog v glavnem prodajajo termoelektrarnam in toplarnam ter koksarnam oz. metalurgiji. V letih 1992 in 1993 so premog prodajali v 31 državah sveta, in sicer 57,4 milijonov ton za potrebe termoelektrarn in toplarn, 23,6 milijonov ton za potrebe metalurgije in 1,7 milijona ton drugim porabnikom.

V tabeli 1 sem navedel nekaj značilnih držav, ki so iz Avstralije uvozile premog za termoelektrarne in toplarne (ta premog je tudi najbolj cenen). Cena se nanaša na luko države uvoznice premoga.

Zelo zanimiva je tabela, ki prikazuje, kako so rastle cene izvoznega avstralskega premoga v letih 1970 do 1993. V osemdesetih

Tabela 1

država	količina premoga *	cena za eno tona
Japonska	31,10	56,29
Koreja	8,90	53,55
Indija	2,10	67,32
Belgija	0,50	46,29
Nemčija	0,06	54,64
Romunija	0,24	62,67
Nizozemska	1,80	46,89
Anglija	1,40	60,85
Argentina	0,097	71,65

(1 AS = 90 SIT = 1,15 DEM)

* v mio ton

IZ TUJINE

letih je imel premog najnižjo ceno v letih 1987 in 1988, medtem ko je od takrat naprej cena stalno naraščala in dosegla leta 1993 v povprečju že ceno 54,54 A\$. Podatke o rasti cen prikazuje **tabela 2!**

Tabela 2

leto	cena v A\$	cena v DEM/GJ
1970	10,40	0,50
1971	10,88	0,52
1972	11,63	0,57
1973	12,43	0,60
1974	20,17	0,97
1975	31,43	1,50
1976	33,47	1,60
1977	35,83	1,72
1978	35,83	1,72
1979	34,94	1,67
1980	37,76	1,81
1981	47,77	2,24
1982	52,37	2,51
1983	46,23	2,22
1984	49,17	2,36
1985	53,32	2,55
1986	51,14	2,45
1987	42,85	2,05
1988	45,21	2,17
1989	53,69	2,57
1990	52,84	2,53
1991	52,55	2,52
1992*	54,54	2,61

(* v ceno je vključenih tudi prvih šest mesecev leta 1993.)

Iz tabele je razvidno, da je avstralski premog kljub stalni letni rasti cen še vedno zelo poceni, posebno še, če so stroški prekladanja v luki države uvoznice majhni in če so ustrezno nizki tudi transportni ter drugi manipulativni stroški. Če bi avstralski pre-

Avstralska pokrajina je čudovita.

mog uvažali v Slovenijo, bi bila njegova cena v luki Koper okoli 3,6 DEM/GJ oz. okoli 86 DEM/tono.

Dodatna prednost tega premoga je, da vsebuje malo žvepla in da pri porabi izključno te vrste premoga ne bi bilo v termoenergetskih objektih potrebno graditi čistilnih naprav.

Seveda pa je k ceni 86 DEM/t treba prišteti še okoli 21 DEM stroškov za transport in prekladanje premoga v Kopru in Šoštanju, pa tudi stroške za predelavo kurišč v termoenergetskih objektih.

Za proizvodnjo električne energije porabijo v TEŠ na leto okoli 3,5 milijonov ton velenjskega lignita, kar je okoli 35 milijonov GJ toplote, ki jo ta premog vsebuje. Za tako

količino toplote bi moral TEŠ uvoziti okoli 1,4 milijona ton premoga iz Avstralije. Primerjava stroškov za premog je prav zanimiva:

VELENJSKI LIGNIT

$(35 \text{ GJ} \times 5,1 \text{ DEM/GJ}) \times 10^6 = 178 \text{ mio DEM} = 14,2 \text{ mlrd SIT}$

AVSTRALSKI PREMOG

$(35 \text{ GJ} \times 4,3 \text{ DEM/GJ}) \times 10^6 = 151 \text{ mio DEM} = 12,0 \text{ mlrd SIT}$

Če prištejemo še stroške rizika (odvisnost od tujega premoga), stalno naraščanje cene uvoženega premoga, vložek sredstev za predčasno upokožitev 4200 rudarjev, stroške predčasnega zapiranja premogovnika... kmalu ugotovimo, da prehod Termoelektrarne Šoštanj na avstralski premog ne bi bil smiseln in bi bil predrag. Tak prehod bi v velenjski občini pomenil tudi minimalno 6000 delovnih mest manj, pa tudi država bi bila vsak mesec ob približno 250 milijonov SIT proračunskih prihodkov, ki jih sedaj dobi od Rudnika lignita Velenje z dohodnino, davki in carinami ter od njegovih kooperantov.

Prav bi bilo, da bi takšne oz. še bolj celovite izračune pripravili tudi načrtovalci razvoja države in ob izračunih, ki kažejo le eno plat, pomembno za odločanje, upoštevali tudi gospodarski interes Slovenije kot celote.

dr. Franc Žerdin

Pred vhodom v premogovno družbo Baal Bone

NA OBISKU

Z OBISKA PRI PONESREČENIH RUDARJIH

Stanislav Petelinšek

je rudar 18 let. Vseskozi je delal na čelu. Doslej se ni vedno izognil nezgodam; tu kakšen zlom, pa tam udarec, a nikoli to ni bilo kaj hujšega. Do noči 3. avgusta...

Stanislav Petelinšek

"Malo pred eno uro ponoči je bilo, ko sva z Jožekom delala v križišču, Sakib je bil malo dlje pri stikalu. Umaknili smo se kombajnu, ko je nenadoma udarilo. Dvignila so se tla, vrglo me je v strop in nazaj na tla. Vse je utihnilo in takoj sem vedel, da bo hudo. Čutil sem, da imam mrtve noge in sem kar čakal, da bo nekdo prišel pome... Prišli so naši reševalci, me oskrbeli in odnesli na dolgo pot ven. Hvala jim! Bili so požrtvovalni, kajti pot ne za mene, ne za njih ni bila lahka. Daleč so me nesli in zelo so bili spretni. Nikoli jih ne bom pozabil!"

Stane še danes leži v celjski bolnišnici, od začetka oktobra na poškodbenem oddelku, prej pa vse od 3. avgusta na oddelku za intenzivno nego. Zelo je bil poškodovan. Večkrat je imel zlomljeno hrbtenico, pa celo desno stran reber, lopatico, zelo udarjeno desno nogo. Zdravniki so z operacijo naredili pravi čudež, toda sedaj se rane počasi celijo. Od dolgega ležanja je dobil preležanine, neprestano ima težave s prebavo. Ko bo to pozdravljeno, bo odšel na rehabilitacijo v rehabilitacijski zavod Soča v Ljubljano.

"Ležati na intenzivni je hudo. Tam so sami težki bolniki in skoraj sem obupal. Mislim sem, da nikoli ne bom šel od tam. Pa tudi sicer sem se vsega že naveličal. Rad bi bil zdrav, šel... Tako pa sem odvisen od pomoči sester in te niso prav vse prijazne...", je pripovedoval s tihim glasom. Šibek je, saj je od dvomesečnega ležanja oslabil. Razmišlja, kako bo, ko bo spet

pokonci in upa, da bo to kmalu. Vse bo dobro, ko bo ozdravel, pravi.

Stane ima doma, v Libojah, družino. Ženo in odraslo, že poročeno hčer. Obiskujejo ga pogosto, on pa bi bil raje pri njih, doma. V

bolnišnici ga obiskujejo tudi sodelavci. Vsakega je vesel.

"Vse svoje sodelavce prav lepo pozdravljam, posebej poslovojdje in kolege s čela D. Želim jim zdravja!" mi je za slovo naročil Stane.

Sakib Mešič

je prišel mesec in pol po nesreči v jami Pesje domov. Za tri dni, za srečanje z družino, preden naj bi odšel na rehabilitacijo v rehabilitacijski zavod Soča v Ljubljani.

Mojega obiska se je razveselil, tako kot vsakega sodelavca, ki ga je prišel obiskat v celjsko bolnišnico v preteklih dveh mesecih. Vsem se zahvaljuje za to skrb in misel nanj, najbolj pa dr. Žerdinu, ki je za počutje in zdravstveno stanje najprej vseh treh, nato pa še dveh ponesrečenih rudarjev, zdravnike vprašal domala vsak dan.

Sakib se je v mislih vrnil v tisto noč, 3. avgusta. "Delal sem pri stikalu, kjer sem zamenjeval odsotnega sodelavca. Ko se je po progi približal kombajn, smo se vsi umaknili. Jože, Stane in jaz smo stopili na drugo stran, ker je bila na oni gneča. Potem je udarilo, letel sem po zraku, padel in vse se je podrla name. Ko se je umirilo, sem poskušal vstati, a ni šlo. Videl sem svoje noge, zavite, pa me niso ubogale in sem vedel, da imam zlomljeno hrbtenico. Klical sem na pomoč. Reševalci so prišli in ves čas sem se zavedal, kaj se dogaja, čutil prenašanje na površje. Nudilo so mi prvo

pomoč in me odpeljali v celjsko bolnišnico. Mislim sem, da bom umrl!"

Sakib je imel zlomljeno četrto vretenca od spodaj, medenico in ključnico. V bolnišnici so ga operirali in potem je počasi okrevale. Sčasoma so ga premestili na invalidski voziček in mu nekega dne povedali, da bo lahko še hodil.

"Prve dni in tedne sem bil zelo potr. Ni mi bila dovolj misel, da sem preživel, mučilo me je to, da bom vse življenje vezan na invalidski voziček. S tem se nisem mogel sprizniti in sem želel umreti. Potem pa so mi zdravniki rekli, da imam velike možnosti, da bom spet hodil. To mi je vrnilo voljo do življenja in sedaj vem, da ne bom odnehal prej, preden ne shodim. Tisti dan, ko bom spet stal na svojih nogah in hodil, se bom ponovno rodil. Zdravniki so zame naredili, kar so lahko. Zdaj se moram truditi, delati, kot bodo rekli, vaditi in 80% uspeha rehabilitacije je odvisnega od mene. Potrudil se bom za to!"

Za Sakiba so se začeli naporni meseci. Poškodbe, ki jih je dobil v nesreči, se celijo, zacelil se je tudi psihično. Srečen je, da je

Sakib Mešič

bil vsaj nekaj dni doma, pri ženi in hčeri, srečen, da vse le ni tako črno, kot je sprva kazalo. Za konec je želel povedati še nekaj: "Rudnik lignita Velenje je za mene najboljše podjetje. Kar nekaj sem jih zamenjal, potem ko sem odšel iz rodnega Maglaja v BiH najprej na Hrvaško in nato v Slovenijo. 15 let delam v RLV, skozi na čelu, v težkih pogojih. Nikoli ne bi želel delati nikjer drugje in upam, da se bom lahko vrnil!"

/Sakib je bil doma 23. septembra, 5. oktobra pa je v celjski bolnišnici spet stopil na svoje noge in naredil prve okorne korake s pomočjo hodulje!/"

SREČNO, STANE IN SAKIB! (dj)

NOVICE

PETINDVAJSET LET DRUŠTVA INVALIDOV VELENJE

Letos mineva četrto stoletje odkar so predvsem rudniški invalidi nastopili kot snovalci združenja telesnih invalidov. Tako so v letu 1968 bili invalidi iz takratne občine Šoštanj že člani Medobčinskega društva telesnih invalidov v Celju.

V začetku leta 1969 pa je v celi Sloveniji prišlo do oblikovanja društev invalidov na nivoju občin in ne več okrajev. Na ustanovni skupščini Zveze društev invalidov Slovenije v Ljubljani je bil tudi delegat iz RLV - to je bil sedaj že pokojni Ivan Plazar, ki je prenesel zamisel o ustanovitvi takšnega društva tudi v Velenju.

Aprila 1969 je bil imenovan odbor za ustanovitev društva. V njem so bili Evgen Krulej, kasnejši predsednik društva, Karel Pintarič (oba delavca RLV in, žal, že pokojna), Jože Ocepek, Anton Stropnik, pokojni Tomo Hudoletnjak ter Viktor Hribar. Prve finance je vodil Rudi Satler, prva tajnica društva pa je bila Erna Mráz.

Ustanovna skupščina je bila 21. septembra

teren, na katerem deluje. Za uspešno društveno delo so zato zaslužni funkcionarji društva, poverjeniki, poverjeniški odbori na terenu in aktivni delovnih invalidov v podjetjih. Pri delu na terenu vodi poverjeništvu na Konovem, v delovnih kolektivih pa aktivni delovnih invalidov v RLV. Ta aktiv je v soboto, 24. septembra, na proslavi 25-letnice delovanja društva, prejel priznanje predsedstva Zveze društev invalidov Slovenije, predsednik aktiva Valter Golob pa srebrni znak Društva invalidov Velenje za dolgoletno delo.

Znake DI Velenje so dobili tudi Kristina Juhart, Zvone Bajcer, Oto Blatnik, Jože Hribernik, Bela Krenos, Vili Kerin, Zinka Kostanjšek, Teufik Šehić, Mirko Hudej, Mi-

Valter Golob prejema priznanje.

1969 in tako se je začelo bogato delo društva, ki je od prvih 69 članov naraslo kar na 3531 članov v letu 1994. Prva leta je društvo vodil Evgen Krulej, nato pokojni Izidor Florjan, nekaj let je društvu predsedoval Edvard Centrih, sedaj pa ga že vrsto let vodi Lojzka Zaleznik.

Društvo ima razvejano dejavnost. Poleg organizacijske, socialne in humanitarne dejavnosti, v društvu skrbijo za ohranjanje zdravja, razvedrilo, šport in rekreacijo svojih članov. Med 61 društvu invalidov, ki delujejo v Sloveniji, je velenjsko eno najbolj aktivnih. Med 38 društvu, katerih člani se ukvarjajo s športom, pa so velenjski invalidi-športniki po doseženih rezultatih in množičnosti sploh najboljši.

Velenjsko društvo invalidov je po številu članov veliko, prav tako pa je obsežen

lan Rogel, Daniel Cigler, priložnostna priznanja pa še Marinka Granda, Vinko Delopst, Ivan Ocepek, Katica Zaleznik in Franc Mevc. Na omenjeni proslavi sta prejela državno priznanje tudi Lojzka Zaleznik in Edvard Centrih.

Semena, ki so jih invalidi posejali v letih 1969/94, so bogato rodila. Velenjski invalidi imajo v svojem znaku dva žitna klasa: zdravega, ki bogato rodi, in zlomljenega, ki je prav tako poln. V Društvu invalidov Velenje želijo, da se jim pridružijo vsi invalidi v občini. Oglasijo naj se v društveni pisarni na Cesti bratov Mravljakov 1 v Velenju, ob ponedeljkih med 16. in 18. uro, ob četrtek pa med 11. in 13. uro. V teh dneh dobijo tudi informacije po telefonu 855-810.

Edvard Centrih

JAMSKI REŠEVALCI V TRBOVLJAH

19. srečanje jamskih reševalcev Slovenije in Hrvaške je bilo letos 9. in 10. septembra v Trbovljah. Srečanje se je začelo v petek v zdravilišču Medijske toplice v Izlakah s posvetovanjem o problematiki pri zapiranju rudnikov ter o raziskavah o nevarnih pojavih v jamah. Posvetovanje je pripravila Centralna jamska reševalna služba Republike Slovenije, ki ima sedež v našem premogovniku.

O problematiki zapiranja rudnikov so govorili predstavniki trboveljskega, zagorskega, senovskega, idrijskega in mežiškega rudnika in vsi poudarili zapletenost in občutljivost tega postopka.

O raziskavah o nevarnih pojavih v jamah pa sta članke med drugimi predstavila tudi Ciril Kemperle in Marjan Hace iz RLV. Prvi je opozoril na problematiko premogovega prahu v premogovnikih Slovenije, drugi pa je predstavil raziskave pojavljanja ogljikovega monoksida pri razstreljevanju premoga ter kategorizacijo jame zaradi požarne ogroženosti.

Ob koncu posvetovanja so se seznanili tudi z visokim jubilejem, 190. obletnico delovanja, ki jo letos slavi Rudnik Trbovlje. 10. novembra 1804. je namreč takratna oblast podelila prvih osem jamskih mer "Rudniku kamenega premoga v Trbovljah". Po kratki predstavitvi zgodovine in razvoja tega zasavskega premogovnika so poudarili, da zaloge premoga na področju Trbovelj in Hrastnika zadoščajo še za nekaj desetletij. Vendar bo njegova prihodnost odvisna od odnosa države do premogovništva.

Srečanje jamskih reševalcev se je nadaljevalo 10. septembra, ko se je v jutranjih urah začela osrednja jamska reševalna vaja v trboveljskem premogovniku. "Zgodila" se je večja nesreča. V jamo je vdrlo blato in izrinilo metan; ki se je zaradi napake na električni instalaciji vžgal. V nesreči so se poškodovali štirje rudarji. Na pomoč je prihitelo okoli 60 rudarskih reševalcev iz vse Slovenije in ekipa iz hrvaškega Labina, ki so se takoj lotili reševanja ponesrečenih rudarjev in gašenja požara.

V analizi vaje je bilo poudarjeno, da so reševalci pri reševanju ponesrečenih pokazali visoko strokovno usposobljenost. Pohvalno je dejstvo, da je slovenskim rudarjem kljub zapiranju rudnikov in zmanjševanju števila zaposlenih uspelo obdržati isto število reševalnih ekip: v desetih rudnikih in premogovnikih je še vedno 376 aktivnih reševalcev.

Opozorili pa so tudi na pomanjkljivosti: neprimerne ustnike, slabe telefonske zveze in prenaporno, ročno prenašanje ranjenih na površje. /dj/

NOVICE

PRENOVLJENA VELENJSKA GIMNAZIJA

V okviru praznovanj ob letošnjem prazniku občine Velenje je bila slovesno odprta tudi prenovljena stavba gimnazije. Res slovesno, saj so trakove skupaj prerezovali dr. Slavko Gaber, minister za šolstvo in šport, ravnatelj Gimnazije Andrej Kuzman in predstojnik CSŠ Peter Robida.

Vsemu je prisostovalo tudi vodstvo velenjske občine in vlade, direktorji večjih velenjskih podjetij in drugi pomembni gostje ter seveda množica gimnazijcev. Ti so izvedli prijeten kulturni program, v katerega je spadal tudi krst prenovljenega šolskega poslopja. S steklenico vode iz Pake, ki jo je treščil v steber ob vhodu v gimnazijsko poslopje, je krst opravil minister Gaber.

Prenova gimnazije je bila vredna 120 milijonov tolarjev, z njo pa je šola višja za eno nadstropje, v njej je sedaj 16 novih in prenovljenih učilnic, obnovljeni pa so tudi vsi drugi prostori. Prostorske stiske se delavci in dijaki gimnazije še niso znebili, kajti na šoli se izobražuje 631 dijakov v 21 oddelkih. Poleg tega prenova učilnic še ni zajela tehnološke posodobitve pouka.

Ravnatelj Kuzman je prerekanja o tem, kdo mora financirati izgradnjo, vzdrževanje in obnovo šol, presekal z mislijo, da kdorkoli že financira šolo, država, regija ali občina, dijaki v njej so naši otroci in so bodočnost kraja, v katerem živijo!

Velenjčani pa smo na svoje gimnazije lahko ponosni: zajemajo 1,5% populacije slovenskih gimnazijcev, uspešni so v mnogih tekmovanjih in drugih dejavnostih - ideja o Gimnazijadi je zrasla v Velenju -, uspešni so pri nadaljnjem študiju...

In nabiranje znanja v svetlih, obnovljenih prostorih bo od tega šolskega leta dalje gotovo prijetnejše!

Diana Janežič

**Kdo
bo močnejši?**

S prerezovanjem trakov do vrat...

VZDRŽLJIVOST, MOČ, HITROST

Dobra telesna pripravljenost in splošna kondicija sta pogoja za dobro počutje in uspešno delo. Pri nekaterih poklicih in opravilih pa sta pogoja za opravljanje posebnih naporov. Prav gotovo so jamski reševalci med tistimi, ki morajo biti vedno pripravljeni na velike telesne napore in vzdržljivi, hitri za reagiranje, močni.

Vse to naši jamski reševalci preizkušajo enkrat na leto, v jeseni, na tako imenovanem cooperjevem testu. Ta poleg teka po tem testu, kjer gre za merjenje pretečene

dolžine v 12. minutah in s tem za preizkus vzdržljivosti, vključuje še tek na 60 metrov za preizkus hitrosti in metanje kroglice za preizkus moči.

Letošnje testiranje je bilo 8. oktobra na velenjskem stadionu. V mrzlem sobotnem jutru, bilo je okoli 0 C, je bilo še najbolj toplo tistim, ki so se ogrevali in potem tekli. Udeležba aktivnih jamskih reševalcev je bila zelo dobra, saj jih je od 150. prišlo 136, štirinajst reševalcev pa je bilo ta dan na bolniškem dopustu, na dopustu ali pa so opravljali neodložljiva dela v jami.

Po mednarodni lestvici cooperjevega testa naj bi moški, stari pod 30 let v 12. minutah za oceno odlično pretekli 2800 m in več, stari od 30-39 let 2640 m in več ter stari od 40-49 let 2480 m in več.

Rezultati so pokazali, da so starejši reševalci povprečno dosegali boljše rezultate kot lani. Deset reševalcev je preteklo 3000 m in več, kar je že rezultat športnikov. Okoli 2000 m, kar bi bilo v vseh starostnih skupinah slabo, ni tekel nihče. Štirje reševalci pa so glede na mednarodno lestvico tekli dobro, a v primerjavi s svojimi tovariši dokaj slabše.

K tem rezultatom, ki so v povprečju dobri, je gotovo odločilno prispevala redna rekreacija v telovadnicah, na stadionu, v Beli in Rdeči dvorani ter v trim kabinetu. Te možnosti organizirane vadbe namreč naši jamski reševalci imajo skozi vse leto, le da se jih eni neradi ali pa premalo udeležujejo.

/dj/

NOVICE

Likovna skupina

RAZSTAVLJA

6. oktobra je bila v razstavnem prostoru Gorenja Servisa odprta razstava likovnih del članov likovne skupine PIN, ki deluje v našem podjetju.

Razstavo je odprl dr. Franc Žerdin, ki je izrazil zadovoljstvo nad uspešnim razvojem članov skupine v likovnem izražanju. Poudaril je, da smo v velenjskem premogovniku vedno imeli posluš za kulturo in smo vedno podpirali kulturno ustvarjanje v njem zaposlenih delavcev. Zato je članom likovne skupine zaželel še veliko ustvarjalnega zanosa.

Likovna dela, ki bodo razstavljena v Gorenju Servisu ves oktober, je ocenil prof. dr. Mirko Juteršek, likovni pedagog. Poudaril je velik kakovostni napredek likovnikov, ki so pod vodstvom strokovnih mentorjev od slikanja v akvarelni tehniki prešli k svobodnejši, samostojnejši likovni izpovedi.

Skupina PIN deluje v našem podjetju od leta 1991. Sprva jo je vodil akademski slikar Lojze Zavolovšek, od konca leta 1992 pa je njen mentor akademski slikar Milan Todič. V skupini deluje sedaj deset likovnikov.

Ta razstava je njihova prva v ciklusu razstav do aprila prihodnje leto. V novembru bodo razstavljali v Galeriji Mozirje, decembra v razstavišču Zdravilišča Dobrna, januarja 1995 v ljubljanskem Univerzitetnem kliničnem centru, februarja v RLV, marca v galeriji Mozaik v Celju in aprila v galeriji na velenjskem gradu.

PONEDELJKOV SINDROM

Od vseh dnevo v tednu je prav ponedeljek tisti, ko se večina ljudi na delu poškoduje, toda pogostost teh poškodb ni posledica prevar. To so ugotovitve nedavne študije, s katero strokovnjaki pojasnjujejo, da ni dokazov o tem, da se hočejo delavci na ta način okoristiti z denarnim nadomestilom za poškodbe.

Ponedeljkov sindrom, če tako poimenujemo višji odstotek nesreč na delovnem mestu, ki se zgodijo prav v ponedeljek, torej ni posledica neklih načrtovanih dejanj, ampak preprosto dejstva, da po nekaj dneh počitka delavci često pretiravajo z delom.

Nesreče se ne dogajajo samo v proizvodnji, kjer delavci čez vikend nekako pridejo iz vaje, ampak tudi na drugih delovnih mestih.

Zanimivo je, kaže raziskava pri ameriških delavcih, da prijavljajo poškodbe pri delu ob ponedeljkih brez razlike tako tisti delavci, ki so slabše zavarovani in samo za čas dela, kot tisti, ki jim standard omogoča

boljše zavarovanje in so že tako ali tako zavarovani 24 ur na dan. Strokovnjaki v nobenem od preiskovanih primerov niso mogli dokazati namerne poškodbe ali kakšne druge zlorabe. Goljufije seveda s tem niso izključene, toda mednje ni mogoče uvrstiti "ponedeljkovega sindroma".

Tudi slovenskim delavcem je poznan sindrom "plavega ponedeljka". Ta je torej po nekajdnevem počitku bolj psihološke narave, pa tudi posledica daljšega počitka po napornem delovnem tednu.

Kdaj pa se v našem premogovniku zgodi največ nezgod pri delu?

Prav tako v ponedeljkih, pa tudi v torkih, kažejo podatki naše službe za varstvo pri delu. Lani se je v ponedeljkih zgodilo 106 nezgod, v torkih pa 111. Predlani pa je ravno nasprotno s 116 nezgodami "vodil" ponedeljek pred torkom, ko se je zgodilo 113 nezgod.

POTOPIS

Hvala ti Condoriri, da nisi poslal vetra nad nas...

Ob štirih zjutraj prične piskati Kuksova ura, kmalu zatem pa se ji pridruži še walkman. Še lep čas se obračamo v toplih spalnih vrečah in nikakor se nam ne da zapustiti njihove toplote. Le s težavo nekdo pristavi vodo za čaj. Toplota, ki jo širi kuhalnik, prične topiti led na strehi šotora in mrzle

prijazno treplja s svojimi toplimi ročicami in najraje bi kar zaspali. Kmalu stopimo na položen ledenik, ki vodi naravnost proti vršni steni Condoririja. Koraki se v enakomernem ritmu vrste drug za drugim in višina mi sploh ne pride do živega. Nekoliko se jezim le na težek nahrbtnik, ki reže v

Kot kondor razširjenih kril kraljuje Condoriri svojim podložnikom.

kapljice nam neusmiljeno padajo za vrat. Počasi in brez kakršnekoli naglice srebamo vroč čaj z dvojno dozo koke. Še zadnjič pregledamo opremo in zvezdna noč nas objame s svojim mrazom. Nešteto zvezd nas pozdravlja na čelu s svetlim Južnim križem in le Nikec nas pospremi na pot s prijateljskim pozdravom: "Držite se, pubeci!"

V soju čelnih svetilk se spotikamo čez kamenje, ki ga ledenik že tisočletja prinaša v dolino. Sprva pot bolj čutimo, kot zares vidimo, vendar nas vsakih nekaj metrov pozdravi skalni možic. "Fantje na pravi poti ste!", nam govori vsak od teh prijaznih gorskih svetilnikov. Nekoliko kasneje, na skalnem grebenu, nas na desni že opazuje naš stari prijatelj Huayna Potosí, ves ožarjen od prvih sončnih žarkov. Po kratkem občudovanju njegovega veličanstva spet hitimo naprej. Zoprno melišče močno zavre naše dokaj hitro napredovanje. Nič kaj prijeten ni bil ta divji spopad s strmim meliščem na višini več kot 5000 metrov, vendar premagamo tudi to zgago.

Po treh urah hoje si pri zadnjih skalah privoščimo skromno malico, požirek limonade in košček čokolade. Sonce nas že

ramena. Huayna Potosí mi je s svojo višino omogočil zadostno aklimatizacijo, zato se odlično počutim. Le Kuks po svoji stari navadi kar naprej zaostaja, njegova hitrost je v resnici njegov zaščitni znak. Puhi, stari andski maček, melje hrib, kot da bi šlo za sprehod po Logarski dolini. Uro in pol nama vzame ledenik, ki je mimogrede, zelo pohleven, tako da lahko med hojo mirno opazujeva nič manj lepe sosede Condoririja. Na levi naju najbolj prevzame Condoriri Norte, severni vrh našega hriba s svojo impozantno široko steno. "Mogoče bi pa kak dan poskusila?", povem, ker čutim, da Puhija napadajo podobne misli. "Mogoče...", mi odvrne.

Nebo brez oblaka in popolno brezvetrje nas spremljata vso pot. Enkrat dan se je storil danes in ne vem, s čim smo si ga zaslužili. Verjetno zaradi tega, ker smo ga dolgo, predolgo čakali. Pod vršno steno s Puhijem kujeva bojni načrt za naskok zadnjih strmin. Željno opazujeva Francosko smer, ki pelje naravnost na vrh, vendar naju zelo moti pomanjkanje snega v steni, pa še ta, ki je, je zelo mehke sorte. Odločiva se za grapo v levem, nekoliko nižjem delu stene ter nato po grebenu

naprej do vrha. S težavo se skobacava prek nerodne razpoke in nato zelo hitro premagava grapo naklonine do 50° visoko dobrih 100 metrov. Na vrhu le-te naju pričaka oster, ozek greben, ki skoraj v ravni črti vodi vse do vrha 5969 metrov visokega Condoririja.

Topli sončni žarki in Kuks nekje spodaj v grapi sta za naju s Puhijem zadosten razlog, da se zlekneva na skalni plošči ter se predava cigaretni omami. Nekje po drugem cigaretku se med skalami končno prikaže tudi Kuksova glava. "Kuki, a gre?",

ga vprašava in on molče prikima. "¡Vamos!", zakličem in že se zapodim po strmem grebenu soncu naproti. Na grebenu se na obe strani ponuja veličasten pogled. Na levi strani se beli celotna veriga Cordillere Real z nešteti znanimi in neznanimi vrhovi. Na desni se pogled najprej ustavi na čudoviti piramidi Chico Alpamaya. Naprej se vrste sami lepote: Cerro Ilusion, Huayna Potosí in Aquja Negra. Na pobočju Alpamaya zagledamo štiri črne pike, naše štiri avstrijske znanke, ki hitro sestopajo. Za našimi hrbti se globoko pod nami svetlika Lago Condoriri in nekoliko dalje še Lago Tunari.

Obzorje zaključuje ogromna Titikaka s svojimi značilnimi oblaki, ki lebdijo nad njo. Nemogoče je z besedami opisati to divjo in hkrati prelepo naravo, ki nas obkroža.

Sredi zanosnega občudovanja okolice, me zmoti Puhijev glas: "Branč, kaj pa zdaj!?" Sicer zasnežen greben je kar naenkrat presekala strma skalna stopnja. Pridem bliže in si stvar bolj natančno ogledam. "Bo že šlo!", rečem, vzamem vrvi in preplezam nekaj metrov krušljive skale kar v derezah. Bilo je veliko lažje, kot je sprva kazalo. Na vrhu stopnje uredim varovališče, tako da Puhi in Kuks hitro opravita z nerodno oviro. Sedaj nas je do vrha ločilo le še dobrih dvajset višinskih metrov, ki jih brez težav hitro premagamo.

Poleg veselja na vrhu glavno besedo prevzame japonska foto-tehnika. Le rahla sapica, ki nas boža po ožganih obrazih, se meša s škljocanjem fotoaparata. Na vrhu, sedeči na veliki opasti, gledamo morje oblakov nad džunglo, ki bi jo lahko skoraj dosegli z roko, tako blizu se nam zdi. Vsi se zatopimo nekam v globino svojih misli, vendar se hitro zavemo, da nas sedaj čaka še težji del poti, sestop v dolino.

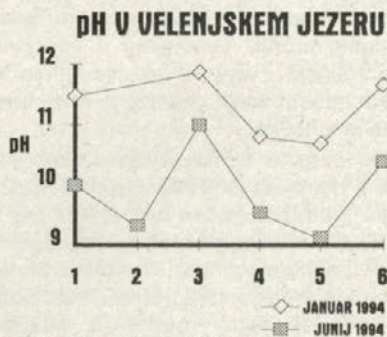
Branko Ivanek

ERICo

OŽIVLJENO VELENJSKO JEZERO

Termoelektrarna Šoštanj uporablja velike količine vode za hidravlični transport pepela, žlindre in produktov odžveplanja. Med transportom pride do izluževanja spojin iz pepela v vodo. Tako se zelo poveča pH te vode. Pepel se sedimentira, odvečna voda pa teče z odlagališča pepela v Velenjsko jezero in ga onesnažuje. Največja izmerjena vrednost pH je bila 12. To pa preprečuje življenje v jezeru.

Zaradi sanacije Velenjskega jezera so se v TEŠ odločili za uvedbo zaprtega krogotoka odvečne vode hidravličnega odplava pepela. Prvo poskusno obratovanje je potekalo od junija do oktobra 1993. Zaprti krogotok za blok 5 je bil vzpostavljen tudi od sredine marca do 1. junija 1994. Rezultati so zelo spodbudni. Vračanje odvečne transportne vode nazaj v TEŠ je ob dotoku Lepene in Sopote povzročilo izboljšanje kvalitete vode v Velenjskem jezeru, najprej le v zgornji plasti.

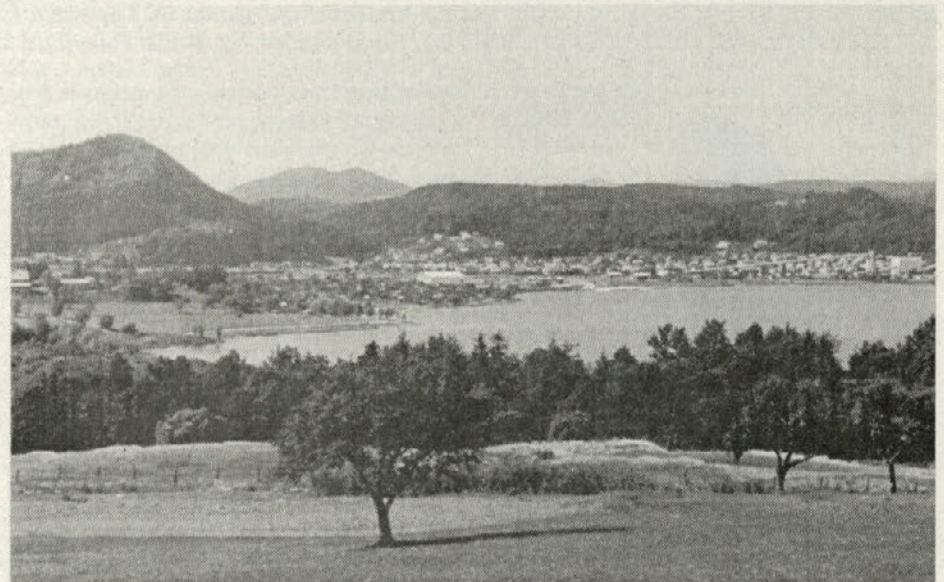
legenda: mesto vzorčevanja

- 1...ob odlagališču pepela, površina
- 2...na sredini jezera, površina
- 3...na sredini jezera, globina 8 m
- 4...ob dotoku Lepene, površina
- 5...ob dotoku Sopote, površina
- 6...iztok iz Velenjskega jezera

Slika prikazuje padec pH vrednosti na različnih mestih v Velenjskem jezeru od januarja do junija 1994. Na vseh opazovanih mestih se je pH znižal, najbolj pri pritokih in na površini jezera. V globlji plasti se pH ni znižal. Razlog je v tem, da je jezero v poletnem času razdeljeno v tri plasti, ki se med sabo ne mešajo zaradi temperaturnih razlik. Na vseh mestih pH še vedno presega maksimalne dovoljene koncentracije. Zakonsko dovoljena pH vrednost za površinske vode je med 6 in 9. Kljub temu da še vedno presega dovoljene vrednosti, se je pH v tem času občutno zmanjšal po celotni površini jezera, najbolj pa na pritokih.

BIOLOŠKA SLIKA JEZERA

Organizmi so se v Velenjskem jezeru že pojavljali, a le v poletnem času, vendar o kakšni naseljenosti jezera nismo mogli govoriti. Opazili smo tudi ribe, ki pa so se takoj umaknile v pritoke, ko se je pH povečal. Organizmi so prišli iz Turističnega in Škalskega jezera in so zaradi rahlega zmanjšanja pH nekaj časa v Velenjskem jezeru tudi živeli.

Pogled na ponovno oživljeno jezero bo še lepši.

Sistem zaprtega krogotoka transportne vode je TEŠ predala v uporabo v začetku oktobra, ob prisotnosti ministra za gospodarske dejavnosti Maksa Tajnikarja. Naložba je veljala več kot 356 milijonov tolarjev, z njo pa so zagotovili nadaljnje obratovanje TEŠ. Seveda pa je bila to tudi pomembna ekološka naložba za celotno Šaleško dolino.

skega jezera in so zaradi rahlega zmanjšanja pH nekaj časa v Velenjskem jezeru tudi živeli.

Velenjsko jezero ima tri dotoke, in sicer iz Turističnega jezera, iz potoka Sopote in iz Škalskega jezera. Voda iz Škalskega jezera je najbolj onesnažena, saj je obremenjena z organskimi snovmi iz jezera in gojitvenih bazenov ribiške družine.

Za dotoke jezera je treba poskrbeti, da bodo čisti, da ne bo nevarnosti za kopičenje organskih snovi oziroma prekomerne produkcije v jezeru, kar strokovno imenujemo eutrofikacija. Predvsem je pomembna kakovost vode dotoka, manj pa količina.

Zaradi zmanjšanja dotoka odpadne vode z odlagališča pepela (vračanje izcedne vode nazaj v TEŠ), se je stanje jezera popravilo. Zaradi znižanja pH se že vzpostavljajo pogoji za življenje. V vzorcih smo našli planktonske rakce in alge, ki so v drugih jezerih

sicer precej pogosti, tukaj so pa še maloštevilni, a vendar zelo pomembni. Največ je bilo modrozelenih alg, ki jih najdemo povsod tam, kjer so težki pogoji za življenje.

V bodoče jezero ne bo onesnaževano z odpadno vodo z odlagališča pepela, zato lahko upravičeno pričakujemo izboljšanje pogojev za življenje in seveda trajno ožvitev Velenjskega jezera. Zaprti krogotok onesnažene vode že prinaša relativno hitro izboljšanje pogojev za ožvitev jezera, kar smo napovedali že pri raziskavah pred leti. Kritična obdobja v življenju jezera pa bodo v jesenskem in spomladanskem času, ko bo prišlo do mešanja zgornjih in spodnjih plasti jezera.

Julija Beričnik-Vrbovšek, dipl. inž. kemije
Rudi Ramšak, dipl. biolog

ČESTITAMO!

Direktor Zavoda za ekološke raziskave ERICo **Boris Stropnik** je na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo na oddelku za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani 4. oktobra uspešno zagovarjal doktorsko disertacijo z naslovom "Analiza aerosolov in njihov vpliv v okolici Termoelektrarne Šoštanj". S tem si je pridobil naziv doktorja kemijskih znanosti.

Čestitamo!

ŠPORT IN REKREACIJA

ALI JE KRIZA MIMO?

Za nogometaši v prvi slovenski ligi je že deset odigranih krogov. Igralci Rudarja so v teh krogih dosegli deset točk, kar je več kot v minulem prvenstvu. Najboljša strelca do sedaj sta s po petimi zadetki Komar in Spasojevič. Rezultati dosedaj odigranih tekem so: MB Branik Rudar 3:2, Vevče Donit Filtri Rudar 0:0, Rudar SCT Olimpija 1:2, GAJ Kočevje Rudar 2:2, Rudar Primorje 2:0, Mura Rudar 4:2, Rudar Korotan Suvel 0:1, Koper Rudar 1:2, Rudar Publikum 2:1 in Železničar AM Cosmos Rudar 0:1.

Josip Vugrinec

Ali bi bila lahko bilanca boljša? Vsekakor. Po prikazani igri in številnih neizrabljenih priložnostih, ki so jih imeli naši igralci, bi lahko imeli najmanj štiri točke več.

Pred začetkom spomladanskega dela nogometnega prvenstva v sezoni 93/94 (letos) je uprava NK Rudarja zamenjala trenerja. Namesto Draga Kostanjška je trenersko mesto zasedel Mariborčan Borut Jarc. Prevladuje mnenje, da je po njegovi zaslugi Rudar ostal med prvoligaši. V igro je vnesel prepotrebno ostrino in igralcem je vlil samozavest. Vendar...

Težak žreb na začetku prvenstva v sezoni 94/95 je botroval skromnemu uspehu. Mogoče smo preveč pričakovali tudi od igralcev, ki so okrepili ekipo Rudarja pred začetkom prvenstva: Milana Žurmana, Ivica Pešiča, Emira Đafića in Mladena Zimeta. Poznala se je tudi odsotnost Ervina Polovšaka, ki je dolgo časa počival. Presenetljiv je bil še odhod Mateja Vidovića na Koroško. Vse to je pripeljalo naše nogometaše v že skoraj brezizhoden položaj. Uprava NK Rudarja je po tekmi proti Korotanu Suvelu morala storiti korak, ki je kar "visel v zraku": odločila se je za zamenjavo trenerja. O tem je predsednik NK Rudarja Janko Lukner povedal: "Že na začetku prvenstva nam jo je zagodel žreb. Igrali smo dobro, nismo pa zmagovali. Po tekmi proti Korotanu Suvelu smo se odločili, da se s trenerjem Jarcem sporazumno razidemo.

Tekmi v Kopru in Velenju sta pokazali na pravilnost naše odločitve. Zamenjava je

vplivala na sproščenost v ekipi. Igralci prej tudi zaradi napetosti niso dali od sebe tistega, kar od njih pričakujemo."

Enajsterico Rudarja, ki jo od tekme v Kopru naprej vodi nekdanji pomočnik trenerja Josip Vugrinec, čakajo do konca jesenskega dela prvenstva še težke, a zanimive tekme. Na stadionu ob jezeru bodo gostovale še tele enajsterice: 23. 10. Živila Naklo, 6. 11. Beltinci in v zadnjem krogu, 20. 11., Izola. V gosteh pa bo Rudar igral 30. 10. z Gorico in 13. 11. z Jadranom v Dekanih.

Če bodo uspeli iztržiti še osem točk, se bodo uvrstili v zgornji del lestvice. Vsi si želimo najboljše, vsekakor pa zmag - vsaj na domačem terenu - ne bo brez zvestih ljubiteljev nogometa.

Kako pa je z mlajšimi selekcijami Rudarja?

Trener mladincev Petar Buškovič je s trenutnimi uspehi svojih varovancev zadovoljen. Po desetih odigranih krogih so z dvanajstimi točkami na odličnem petem mestu. Bolj pa ga skrbi pomanjkanje igralcev. Prišlo je do menjave generacij in na začetku sezone je mladinske vrste zapustilo pet igralcev. Sedaj vrste zapolnjujejo s kadeti. Ključni igralci bodo ostali še eno sezono, nato pa bo talentirane mladince treba iskati tudi izven mesta v okoliških klubih.

V kadetski ekipi, ki jo trenira Koca Faik, je v zadnjem času prišlo do slabših rezultatov zaradi tega, ker kadeti zapolnjujejo vrzeli v mladinski vrsti. Stanje se bo izboljšalo v zimskem prestopnem roku, ko bodo zapolnili mesta v ekipi s starejšimi pionirji.

Najmlajši selekciji, starejši in mlajši pionirji, tudi uspešno tekmujejo v svojih konkurencah. Trener starejših pionirjev Marjan Marjanovič je zadovoljen, saj ima na razpolago obetavno generacijo, ki jo vodi od mlajših pionirjev naprej. Tekmujejo v regionalni medobčinski zvezi Celje. Sedaj so na prvem mestu brez poraza z eno samo izgubljeno točko.

Mlajše pionirje trenira Zvonko Smonkar. Tudi v najmlajši selekciji ni problemov z igralci. Potrebna je bila celo izbira, saj so morali izmed devetdesetih nadobudnežev izbrati najbolj talentirane. Tudi mlajši pionirji tekmujejo v regionalni ligi MNZ Celje. Sedaj so na drugem mestu z dvema neodločenima izidoma. Po besedah Marjanoviča najmlajši Rudarjevi selekciji nimata težav. Upa, da bodo s skorajšnjo ureditvijo pomožnega stadiona rešili problem travnate igralne površine. Za tako številčne mlajše selekcije in za kvalitetno delo z njimi pa bi bilo treba priskrbeti več ustreznih žog.

Vodstva mlajših selekcij Rudarja se še posebej zahvaljujejo za nesebično pomoč pri njihovem delu Matjažu Begiču, Nuriju Galijaševiću in Zdravku Golobu.

Drago Kolar

Enajsterica Rudarja - stojijo od leve Doler, Čanić, Džafić, Javornik S., Živanović, Balagić; čepijo: Oblak, Komar, Spasojevič, Pešič, Žurman.

ŠPORT IN REKREACIJA

5. TENIŠKI TURNIR DIT '94

Zmagal je Franc Zakeršnik.

Zadovoljni so bili vsi, zmagovalci, poraženci in sploh vsi udeleženci, tudi organizatorji, saj turnir je bil takšen, da bo še dolgo ostal v lepem spominu.

Turnirja so se poleg članov Društva inženirjev in tehnikov RLV udeležili pomembnejši poslovni partnerji našega premogovnika, tudi iz tujine, in člani DIT-u podobnih društvenih organizacij. Okrepili so stare poslovne in prijateljske vezi ter navezali nove.

Srečanje se je v petek, 23. septembra, začelo s kvalifikacijskimi dvoboji, nadaljevalo z večernim banketom v prostori velenjskega gradu in se v soboto, 24.

septembra, končalo z glavnim teniškim turnirjem. Zmagovalci turnirja so bili tako znani v soboto zvečer.

Pri dvojicah sta si v trdi, pravi finalni igri zmago priborila Tine Lajevc iz Geološkega zavoda in Jani Gorjanc iz RLV. Nasprotnika Hansa Petra Seiferta iz Avstrije in Janka Mijoča iz RLV sta premagala z rezultatom 9:5.

Prvič so se letos teniškega turnirja Društva inženirjev in tehnikov RLV udeležile tudi ženske. Igrale so posamezno in zmago si je priigrala Zdenka Jajčević iz Habita. V finalni igri je z izidom 9:6 premagala Nado Gorogranc iz RLV.

Pri posameznikih sta se v finalnem dvoboju pomerila Boštjan Aljaž iz podjetja Manager in Franc Zakeršnik iz Inženiringa za energijo in tehnologijo. Zmagal je Franc Zakeršnik z izidom 9:8. O turnirju pa je povedal tole: "Težko je kaj slabega reči, če si zmagovalec. Predvsem pa je res, da to srečanje lahko samo pohvalim. Mislim, da celo teniški turnirji najboljših, svetovnih mojstrov niso tako dobro organizirani kot turnirji Društva inženirjev in tehnikov RLV. Zelo se bom potrudil, da se bom udeležil tudi teniškega turnirja DIT '95."

Videti in slišati pa je bilo, da tako in podobno menijo še mnogi, ki so v soboto, 24. septembra, zvečer nazdravljali predvsem zmagovalcem in organizatorjem teniškega turnirja DIT '94. DM

TENIŠKO SREČANJE

V soboto, 8. oktobra, se je na teniških igriščih TRC Jezero odvijalo zaključno srečanje ljubiteljev tenisa. Vabljeni so bili vsi ljubitelji igre z rumeno žogico, prišlo pa je 32 moških in 5 žensk. Prijetno razpoložene je motilo mrzlo vreme, vendar so si premrle ude greli v Beli dvorani ter s pečenim kostanjem in moštom. Vreme je preprečilo tudi del tekmovanja v igri mešanih dvojic, odigrani pa so bili dvoboji moških dvojic in žensk posamezno.

V igri moških dvojic sta bila v tolažilni skupini najboljša Martinšek in Plaznik, ki sta v finalu premagala Gracerja in Silovška. Tretje in četrto mesto sta si delili dvojici Tamše Rošar in Lah Kavtičnik.

V glavnem turnirju moških dvojic sta zmagala Zakeršnik in Hiršel pred dvojico Bibianko Szabo. Za njimi sta bili dvojici Stefanovič Lesjak in Puc Sovič.

Med ženskami je vse nasprotnice ugnala Karolina Szabo, druga je bila Nada Gorogranc, tretja Zmaga Bratkovič, četrta Jožica Kumer in peta Jana Kavtičnik.

TEKMOVANJE V ŠAHU

Tradicionalno šahovsko tekmovanje šahistov Gorenja in RLV ob prazniku občine Velenje je bilo letos že triindvajseto, gostitelji pa so bili rudniški šahisti.

Srečanje je bilo v torek, 11. oktobra, v restavraciji Klub. Skoraj tradicionalen je bil tudi rezultat: ponovno so bili boljši rudniški šahisti. Priigrali so si 102 in pol točke, Gorenjevi šahisti pa 97 in pol točk.

Najuspešnejši v kraljevski igri so bili v ekipi RLV: Radiša Rajkovič, ki je osvojil 16 točk, Šefket Čeliković s 15., Peter Žagar z 12. in pol, Tone Vedenik z 11. in pol ter Bojan Pečečnik z 10. in pol. Za RLV so sicer igrali še Milovanovič, Žbanič, Plaskan, Preprotnik in Cvar.

V ekipi Gorenja so bili najboljši Matko in Špeh z 15. in pol točkami, Goršek s 15. in Huskič z 11., šahirali pa so še Podlipnik, Djordjevič, Kovač, Rupnik, Mačkovšek in Soleša. /šč/

USPEH ROKOMETAŠEV GORENJA

Igralci rokometnega kluba Gorenje, za katerega igrata tudi dva naša sodelavca - Sandi Krejan in Drago Ocvirk, oba delata v Jamski mehanizaciji - so se z zmagama proti islamskemu rokometnemu klubu Selfoss uvrstili v drugi krog evropskega tekmovanja. Islandce so premagali v prvi tekmi z rezultatom 24:19, v drugi pa 16:15. Krejan je dosegel v obeh tekmah 8 zadetkov, Ocvirk pa 4. /dk/

MAMUTSKO BREZNO

Septembra je želja štajerskih jamarjev in društva "Siga" iz Velenja postala resničnost, saj jim je uspelo prodrati pod 1000 metrov v sistemu Molička peč v Kamniško-Savinjskih Alpah.

Za osvežitev spomina nekaj podatkov. Jeseni leta 1991 je Jamarski klub "Podlasica" iz Topolšice našel vhod v Zadnikovo brezno. Jamarji "Sige" iz Velenja pa smo spomladi 1992 našli vhod v Ledeno devico, ki je od Zadnikovega brezna po tlorisu oddaljena le 100 metrov.

Raziskovanja so potekala v obeh brezni zelo intenzivno, zato je že 29. novembra 1992 prišlo do združitve obeh brezen na globini -630 m. Po tej združitvi v sistem Molička peč je vse aktivnosti in raziskovanja prevzelo društvo "Siga" ob občasni pomoči JK iz Tolmina in Letuša. S prizadevnim delom nam je po dobrem letu uspelo odstaniti vse ovire in nadaljevati raziskovanje.

Sistem Molička peč je sestavljen pretežno z vertikalami do globine -630 m, nato je vodni kolektor, dobro prehodni meander in vodoraven rov, dolg 60 m, ki nas je dodobra namučil. Na globini -700 m je nekaj daljših vertikal do globine -850 m, kjer se jama prevesi v horizontalo. Na prehodu je 8 metrov dolga pasaža, ki jo enodneveni dež zalije. Sistem se nadaljuje z vodnim kanjonom, rovi in meandri, ki so dokaj prehodni do globine -1000 m. Za dvajsetmetrskim breznom preide v špranjasti meander, ki je precej ozek in dolg 83 m. Za tem je velik podorni del, kjer je nekaj krajših stopenj do globine -1050 m. Sistem se nadaljuje z vodnim kanjonom.

O vseh nadaljnjih dosežkih bo gotovo še letos kaj slišati, če bodo le dopuščale vremenske razmere. V zadnji akciji sta sodelovala Dejan Ristič iz JK Tolmin in Milan Podpečan iz DZRJ "Siga". Sistem se zaenkrat uvršča na četrto mesto v Sloveniji, a ima globinskega potenciala -1350 m. Zato lahko pričakujemo, da bo kmalu na prvem mestu v Sloveniji.

Milan Podpečan

SPROSTITEV

Andragoško društvo Slovenije - podružnica Velenje

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO
OBDOBJE

Z letošnjim oktobrom se začne osmo študijsko leto Univerze za tretje življenjsko obdobje. Od oktobra 1994 do maja 1995 bodo za vas delovali tile izobraževalni krožki:

POGOVORNA NEMŠČINA I, začetek 5.10. ob 8.50 v avli rumene stavbe Centra srednjih šol, vodi Marija Klemenšek;

POGOVORNA NEMŠČINA II, začetek bo javljen kasneje;

POGOVORNA ANGLEŠČINA, začetek 11.10. ob 17. uri v OŠ Miha Pintar-Toledo, vodi Magda Žist;

LIKOVNI KROŽEK, začetek 13.10. ob 17. uri v OŠ Miha Pintar-Toledo, vodi Anton Skok;

ZGODOVINSKO-ETNOLOŠKI KROŽEK, začetek 11.10. ob 17. uri v prostorih KS Levi breg, vodita Jože Hudales in Damijan Kljajič;

SLOVENSKE PRAZNIKE IN OBIČAJI, začetek 3.10. ob 15. uri v prostorih Centra za socialno delo, vodi Slavka Mijoč;

GLEDALIŠKI KROŽEK, začetek 10.10. ob 16. uri v Fundusu amaterskega gledališča Velenje - kulturni dom, vodi Marica Kolar;

NOVINARSKI KROŽEK, začetek 13.10. ob 18. uri v prostorih Društva upokojencev Velenje, ul. Bratov Mravljakov 1, vodi Bojana Špegel;

ROČNA DELA Šoštanj, začetek 11.10. ob 15.30 v prostorih Društva upokojencev Šoštanj, vodi Marija Kuzman;

ROČNA DELA Velenje, začetek 5.10. ob 16. uri v prostorih Doma za varstvo odraslih Velenje, vodi Slavka Mijoč;

SLIKANJE NA SVILO, začetek 10.10. ob 18. uri na Ljudski univerzi v Velenju, vodi Jadranka Mrak;

LONČARSKI KROŽEK, začetek 12.10. ob 17. uri v delavnici mentorja Igorja Bahorja v Topolšici;

PLESNI KROŽEK, začetek 11.10. ob 19. uri v OŠ Šmartno Velenje, vodi Tanja Meža;

PLAVANJE, začetek 3.10. ob 11. uri v zimskem bazenu v Velenju, vodi Marjan Pistotnik;

REKREACIJA, začetek 5.10. ob 18. uri v telovadnici CSS, vodi Marjan Pistotnik;

EKOLOŠKI KROŽEK (koristna uporaba odpadkov), začetek bo javljen kasneje; Letos bodo v okviru Andragoškega društva organizirani tudi **ŠTUDIJSKI KROŽKI**, ki so namenjeni odraslim različnih starosti in tudi upokojencem. Ti so:

KOMUNICIRANJE V ANGLEŠČINI, začetek 10.10. ob 8. uri v Društvu upokojencev Velenje, vodi Nena Mijoč;

POSAMEZNIK, DRUŽINA, DRUŽBA, začetek bo javljen kasneje, vodi Zdenka Hudales;

OHRANIMO ČISTO OKOLJE, začetek 19.10. ob 17. uri v prostorih podjetja MAK, Efenkova 61, vodi Irena Vodopivec;

ŽIVIMO BOLJ ZDRAVO, začetek bo javljen kasneje, vodi Nena Mijoč;

IZDELOVANJE PAPIRNIH CVETIC, začetek 4.10. ob 16. uri na Centru za socialno delo Velenje, vodi Slavka Mijoč;

NAUČIMO SE BRIDGE, začetek 10.10. ob 17. uri v prostorih Andragoškega društva, Efenkova 61, vodi Janko Mijoč;

Članarina za članstvo v Univerzi za tretje življenjsko obdobje je 1.000 SIT, ki jo poravnate ob pričetku posameznih krožkov. Za udeležbo v drugem in vsakem naslednjem krožku je prispevek 500 SIT.

Za vse dodatne informacije pokličite Slavko Mijoč v Center za socialno delo Velenje po telefonu 853-031 ali 854-365, vsak ponedeljek od 15. do 17. ure.

Andragoško društvo Slovenije - podružnica Velenje

Celje - skladišče

D-Per
65/1994

5000001760,7

COBISS

TEČAJ AVTOGENEGA
TRENINGA

Stres je vsakdanji spremljevalec našega življenja. Njegove posledice so:

- napetost,
- razdražljivost,
- nezadovoljstvo,
- pomanjkanje koncentracije,
- napeti odnosi v družini in službi,
- moteno delovanje notranjih organov (srca, prebavil).

Naredite nekaj za svoje duševno in telesno zdravje!

Naučite se ene najučinkovitejših tehnik sprostitve. Naučite se tehnik koncentracije. Vse to vam nudi tečaj avtogenega treninga, ki se bo začel v oktobru v Termah Topolšica. Pripravljeni so posebni popusti za skupinske prijave.

Informacije in prijave prek telefonskih števil: 855-421, interna 19 (dopoldne) in 854-601 (popoldne po 15. uri).

Vabi vas vodja tečaja

Srdan Arzenšek, dipl. psiholog

ZAHVALA

Ob mnogo prerani smrti najinega očeta se iskreno zahvaljujemo sodelavcem in sindikatu obratov Jamska mehanizacija in HTZ za darovano cvetje in sveče.

sinova Srečko in Vinko Čujež

ZAHVALA

Ob smrti moje mame se iskreno zahvaljujem sodelavcem elektro in strojne tretjine Jamske mehanizacije v jami Pesje ter sindikalni podružnici za denarno pomoč in darovano cvetje.

Franc Žerdoner

RAZPORED TELOVADNIC ZA SEZONO 1994/1995

DAN	TERMIN	TELOVADNICA	PANOGA	OBRAZ
PONEDELJEK	18.00 do 21.00	TVD PARTIZAN ŠKALE	NAM.TENIS	RLV
TOREK	18.00 do 20.00	OŠ PESJE	ODBOJKA MOŠKI	RLV
	16.00 do 18.00	OŠ ŠALEK	ROKOMET	RLV
	18.00 do 20.00	OŠ ŠALEK	ODBOJKA ŽENSKE	RLV
ČETRTEK	19.30 do 21.00	OŠ G. ŠILIH	REKREACIJA ŽENSKE	RLV
	19.30 do 21.00	OŠ GORICA	KOŠARKA, ODBOJKA	J.PRELOGE
PETEK	19.00 do 21.00	OŠ A. AŠKERC	KOŠARKA	KLASIRNICA
	19.00 do 21.00	OŠ LIVADA	KOŠARKA	J. MEHANIZACIJA

Rekreacija v OŠ Šalek se bo začela januarja 1995.